

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

V. Duæ aliæ difficultates circa diuisionem differentiæ in infimam, &
subalternam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

est extrâ præsentem controuersiam, quæque potius spectat ad aliam. Vt autem eo vnde digressus sum, reuertar, alia solutio superioris argumenti ordine quinti; nimirum ea, qua mox fiet satis, tum sexto, tum etiam septimo.

- 41 Ad quæ respondeo; binarium, ternarium, & sequentes sine fine combinationes esse differentias numeri, & apprehensuum, iudicatum, & discursuum esse quoque differentias actus intellectus nostri: cæterum alterutras differentias esse nominatas & speciebus suis parat, ab eisque prorsus indistinctas: Quare, quod includant genus, nihil aliud esse, quam hoc in speciebus formaliter claudi. At in præsentis sermo nobis est duntaxat de differentiis numeri, & cognitionis à speciebus suis distinctis, iisque minus latè fufis, & quæ tametsi per binarium, ternarium, &c. nec non apprehensuum, iudicatum, & discursuum translatitiè, & improprie significentur; at propriis sint destitutæ nominibus, & hoc sensu occultæ, & innominatæ: Huiusmodi autem in differentiis, ecquis non videat, nihil habere roboris sextum, & septimum argumentum aduersus nostram obiecta sententiam? Ea ergo est contrariæ præferenda,

CAPVT V.

Due alia difficultates circa diuisionem differentie in infimam, & subalternam.

- 42 Prior est, quatenus, tum ipsum diuisum, tum etiam membra diuidentia sint abstractioni obnoxia? Cui respondeo triplici assertionem. Assero igitur primò: differentia infima, speciesque vltimò constitutiuæ nequit ab hac, & illa abstrahi. Suadetur autem: quia magis distat vna differentia specifica ab alia, quam vnum indiuiduum ab alio, cum eiusmodi differentie sint dissimiles, indiuidua vero non tam dissimilia sint, quam distincta: Sed indiuidua ita distant inuicem, vt conuenire, & coalescere nequeant in vnam, eandemque rationem communem: id ipsum ergo dicendum est à fortiori, vt aiunt, de differentiis specierum infimis. Rursus secundo, quia alioqui ratio illa communis, & abstracta differentie infimæ foret, & non foret differentia infima. Neque non sequeretur processus in infinitum in differentiis specierum vltimis; & alia incommoda quæ supra tract. 4. probatum est sequi ex ratione communi indiuidui.

- 43 Assero secundo: Nequit etiam abstrahi ratio communis differentie ab infima, & subalternam. Probatur assertio hunc in modum. Nam ratio illa communis, & abstracta esset, & non esset differentia subalternam, repugnat ergo: non esset; quemadmodum enim animal vt sic non est formaliter homo, à quo abstrahitur ita etiam differentia hoc ipso, quod sit abstracta ab infima, & subalternam nequit esse formaliter subalternam: Deinde esset necessaria ratione subalternam, quæ est altera pars contradictionis: siquidem differentia subalternam est ea, quæ prædicatur de pluribus differentibus specie, atque, vt visum est superius, hoc solo differt ab infima: sed ratio communis differentie abstracta ab infima, & subalternam de his, ac proinde de pluribus differentibus specie prædicatur: quid ergo ei deesse potest, ad rationem differentie subalternam?

- 44 Respondebit fortasse aliquis huic argumento, differentiam vt sic, & vniuersalissimè sumptam non

esse formaliter subalternam, quia, licet prædicetur de pluribus differentibus specie, non tamen in quale quid, sed in quid: cuius ratio est, quoniam hæc, & illa differentia hincibile v.g. & sensibile, ita sunt instituta, vt respectu illarum differentia vt sic, non sit differentia, sed genus, vt accidens respectu huius. & illius est genus, & non accidens in actu exercito, vt aiunt, sed improprie, & in actu signato ad summum: proinde ratio differentie abstracta, de qua est in præsentis quæstio, non est subalternam differentia; oportet enim, hanc prædicari de pluribus differentibus specie in quale quid, & non in quid, siue instar generis.

Verum si differentia vt sic, & latissimè fusa est genus respectu huius, & illius differentie; cedo, quorum inferiorum respectu sit differentia? atque idem redibit argumentum: nulla certe possunt assignari, quam genera, & species, quæ differentiam illam in communi prout contractam per suas peculiare inuoluunt: differentia ergo in communi, qua de loquimur, prædicatur de pluribus generibus, ac de pluribus speciebus in quale quid: ergo prædicatur velut differentia & in quale de pluribus differentibus specie, & quod plus est genere etiam: nisi vero species differre specie, & genera genere ausis inficiari; ergo est formaliter subalternam: quod tamen repugnat, cum ab ea abstrahatur non minus, quam ab infima.

Præterea differentia vt sic, semel admissa, est prædicabilis in quale quid de aliquibus multis: at non de multis solo numero differentibus: ergo etiam de pluribus specie differentibus; quemadmodum oportet, vt sit formaliter differentia subalternam: Maior est citra dubium: minor suadetur: si differentia vt sic esset restricta ad inferiora solo numero differentia, sanè nulla esset differentia particularis, quæ prædicari posset, nisi de inferioribus solo numero diuersis: adeoque nulla esset subalternam: quemadmodum, si prædicabile vt sic ad sola inferiora similia sponte sua restrictum esset, profectò nullum ex quinque prædicabilibus in particulari alia inferiora præterquam similia posset vendicare. Nec valet, si respondeas, præcindi ab eo, quod inferiora differentia vt sic debeant esse solo numero, vel etiam specie differentia inuicem: Namque eiusmodi præcisis est coniuncta cum aptitudine, & non repugnantia quadam differentie, vt sic ad inferiora specie diuersa: hoc autem satis, superque est, vt sit formaliter subalternam.

Assero tertio: probabilius videtur, ab hac, & illa differentia subalternam abstrahi posse rationem communem, atque vniuersalem differentie subalternam. Suadetur primò: quoniam nulla repugnantia earum, quas paulo supra comperimus in abstractione differentie infimæ vt sic ab hac, & illa, aut differentie latissimè fuscæ ab infima, & subalternam procedit in ratione communi, & abstracta differentie subalternam, vt intuenti palam erit: quorsum ergo negetur? Secundo, quia genus in communi abstrahitur ab omnibus generibus in particulari: quid ni ergo differentia subalternam ab hac, & illa?

Contra tertiam hanc, & postremam assertionem nihil video, quod difficultatem possit aliquam facere. Contra secundam illud potest obici: nisi detur ratio communis, & abstracta differentie vt sic ab omnibus, & singulis, fieri non posse, vt differentia sit vnum prædicabile: Consequens autem est absurdum. Sed respondeo; tametsi ratio communis, & vniuersalis differentie latissimè fuscæ nequaquam detur, nihilominus

nihilominus differentiam vt sic vnum prædicabile posse quoddammodo constituere, sicut ad numerum quinque prædicabilium oportet: namque necessum non est, vt tertium prædicabile sit aliter vnum, quam vnitatem solius aggregationis: quod etiam de genere primo prædicabili, non vera, at certe communis antiquorum sententia tradit, vt liquet ex dictis supra tract. primo. Contra primam assertionem obici potest. Differentia infima, siue specifica hominis v. g. est proprie differentia infima: similiter equina, & quæcunque alia: omnes ergo sunt similes in conceptu differentia infima: hæc ergo ab eis poterit abstrahi: Sed huic argumento, & multis aliis id genus in simili responsum est supra tract. 4. cum esset de ratione communi indiuidui sermo.

49 Posterior difficultas circa prædictam diuisionem differentia in infimam, & subalternam est, an ambæ ad vnum, idemque prædicabile attineant. Abraham de Raconis in sua logica, & quidam alij negant: Nam si genus, inquirunt, & species sunt diuersa prædicabilia, & non vnum, quia genus de pluribus differentibus specie in quid, & species de pluribus differentibus solo numero prædicatur in quid; non est, quapropter differentia infima, & subalterna non sint aliud, & aliud prædicabile, siquidem altera de pluribus specie differentibus in quale quid, & altera de pluribus solo numero differentibus in quale quid prædicatur. Caterum opposita sententia est tanquam verior amplectenda: tum, quia est Porphyrij, & plerorumque Dialecticorum: tum etiam, quia ratio contraria nihil viget: namque genus incompletè, & species completè prædicatur, idque, vt visum est in loco, ex adducta vtriusque definitione apertè colligitur: quocirca, non est, cur iuxta eam non sint diuersa prædicabilia: ceterum differentia vltima, & subalterna, id commune habent, vt earum alterutra prædicetur incompletè, & velut pars metaphysica; proinde ad idem prædicabile pertinebunt: quod autem altera vltimò, & altera non vltimò prædicatur, nequaquam obest; aliàs genus supremum, & infimum ad diuersa prædicabilia spectarent.

50 At dices ex Arriaga: per differentiam infimam, ac speciei parem, res omnis completè, siue adæquatè differt ab alia, eivè est dissimilis, cum nihil sit, à quo vi illius, ita non dissideat: at per subalternam vna res tantum inadæquatè, & incompletè à quavis alia, cum vi illius tantum disparetur à rebus, quæ non sunt eiusdem secum generis, non vero ab iis, quæ sub eodem, cum ipsa cohibentur genere: Quemadmodum ergo genus, & species sunt duo prædicabilia propter rationem à nobis traditam, ita etiam ambæ differentia, de quibus est questio. Respondeo, vtramque differentiam prædicari incompletè: aliud enim est facere differre, aliud prædicari: nam genus non facit differre, & tamen prædicatur: quocirca, licet differentia infima faciat rem completè differre, non ob id prædicatur complete: Ratio autem, quapropter genus est diuersum prædicabile ab specie iuxta nos, est, quia hæc dicitur in quid complete, illud vero incompletè: istiusmodi verò ratio, neutiquam procedit in differentia infima, & subalterna: non est ergo, quod ambæ non possint reduci ad vnum, idemque prædicabile.

TRACTATUS VI.

De proprio, & accidenti.

CAPVT I.

De Proprio.

PROPRIVM à Porphyrio in præsentiarum capite quarto quadrupliciter diuiditur. Primum est, quod soli alicui speciei conuenit, non tamen omni: vt esse musicum strictè loquendo soli competit homini, non cuiusque tamen. Secundum est, quod omni conuenit, non tamen soli, vt esse bipedem, omnis enim homo suapte natura bipes est, non tamen solus, cum alites etiam eam vendicent proprietatem. Tertium est, quod omni, & soli, non tamen semper congruit: quo pacto se habet ridere respectu hominis. Quartum est, quod omni, soli, & semper congruit, veluti eiusdem hominis intuitu risibile: quocirca in prædictis definitionibus vti syncategorema, soli, supra speciem, ita syncategorema, omni, supra indiuiduum appellat.

Quale proprium ex his quatuor strictè proprium sit, & quartum prædicabile constituat maiori contentione, quam vtilitate decertatur inter auctores. In primis proprium primo modo strictè ratione proprium non esse, & ad quartum prædicabile non spectare mihi est exploratum: quis enim sentiat, proprietatem strictam hominis id esse, quod fere nulli homini conuenit: at proprium primo modo est huiusmodi; siquidem esse summum oratorem, dialecticorum principem, & his similia soli homini, non tamen omni, aut semper conueniunt, cum nemo ferè sit, qui eo peruenire possit, & pauci, qui eo prope accedant. Deinde proprium secundo modo ad quartum prædicabile non spectare, & proprie proprium non esse, ita suadeo: quod homini cum alio commune est, ei strictè proprium non est, cum proprium, & commune opponantur: at esse bipedem homini cum aliis speciebus commune est: Idem de proprio tertio modo dicendum est, quia duo opposita nequeunt esse strictæ proprietates eiusdem rei, cum oppositæ proprietates oppositas, & diuersas essentias omnium consensu postulent: at si proprium tertio modo proprie tale esset, idem oppositæ proprietates suo sibi iure vendicaret: ergo &c. minor, quæ sola videtur egere probamento, hunc in modum probatur: assentiri actu, vt aiunt, secundo omni, & soli intellectui, non tamen semper conuenit: idemque de hoc, quod est dissentiri pariter dicendum est: is ergo conueniendi modus, si ad proprium strictè sumptum sufficit, intellectus vt sic, & quæuis alia essentia oppositas, & repugnantes proprietates sibi vendicabit.

Quare proprium quarto modo solum strictè, tale est, & ad quartum prædicabile spectat: id quod Aristoteles 4. top. expressè docuit: proprium (inquiens) est quod soli inest, & conuersim prædicatur de re, nemo enim proprium dixerit, quod contigerit alij inesse: Ex quibus verbis in hunc modum argumentor: quod conuersim prædicatur de aliquo subiecto, omni, soli, & semper tali subiecto conuenit: at proprium simpliciter, & strictè sumptum con-